

פרק ד' -ה'

ו: ותשלח ותקרא לברק בן-אבינעם מקדש נפתלי ותאמר אליו הלא צנה | יהנה אלהי ישראל לך ומשכת בקר תבור ולמחת עמך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבלון:
ז: ומשכתי אליך אל-גתל קישון את-סיסרא שר-צבא יבין ואת-רכבו ואת-המוגו ונתתיהו בידך:
ח: ויאמר אליה ברק אם-תלכי עמי והלכתי ואם-לא תלכי עמי לא אלה:
ט: ותאמר הלה אלה עמך אפס כלי לא תהיה תפארתך על-הדרך אשר אתה הולך כי בנד-אשה ימפר יהנה את-סיסרא ותקם דבורה ותלה עם-ברק קדשה:
י: ויזעק ברק את-זבולן ואת-נפתלי קדשה ניצל ברגליו עשרת אלפי איש ותעל עמו דבורה:
יא: ותבר השני נפרד מקונו מבני חבב חתן משה נט אהלו עד-אילון (בצענים) [בצעננים] אשר את-קדש:
יב: ויגדו לסיסרא כי עלה ברק בן-אבינעם הר-תבור:
יג: ויזעק סיסרא את-כל-רכבו תשע מאות רכב ברזל ואת-כל-העם אשר אתו מתרשת הגוים אל-גתל קישון:
יד: ותאמר דבורה אל-ברק לום כי זה היום אשר נתן יהנה את-סיסרא בידך הלא יהנה יצא לפניך נגיד ברק מקר תבור ועשרת אלפים איש אחריו:
טו: ויהנה את-סיסרא ואת-כל-הרכב ואת-כל-המתנה לפי-תורב לפני ברק נגיד סיסרא מעל המרכבה ונגס ברגליו:

מלבים ויהם ה' וכו' לפני ברק: פירש מהרי"א שהממו לפני בוא ברק שהשמיע לאזנו קול רכב וסוס, והפחידו וכבר נס סיסרא:

טז: וברק רץ אחר הרכב ואחרי המתנה עד תרשת הגוים ויפל כל-מתנה סיסרא לפי-תורב לא נשאר עד-אחד:
יז: וסיסרא נס ברגליו אל-אהל יעל אשת חבר השני כי שלום בין יבין מלך-חצור ובין בית חבר השני:
יח: ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סורה אדני סורה אלי אל-תיגרא ויסר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה:
יט: ויאמר אליה השקיני-גא מעט-מים כי צמאתי ותפתח את-נאוד החלב ותשקהו ותכסהו:
כ: ויאמר אליה עמד פתח האהל והיה אם-איש יבא ושאלך ואמר תגשפה איש ואמרת אין:
כא: ותקח יעל אשת-חבר את-ימד האהל ותשם את-המקבת בידה ותבוא אליו בלאט ותתקע את-הימד ברקתו ותצנח בארץ והוא-נרדם ויעף ויקח:
כב: והנה ברק רץ את-סיסרא ותצא יעל לקראתו ותאמר לו לך ואראך את-האיש אשר-אתה מבקש ויבא אליה והנה סיסרא נפל מן הים ותקד ברקתו:
כג: ויכנע אלהים ביום ההוא את יבין מלך-כנען לפני בני ישראל:
כד: וימלך גי-ישראל הלוך וקשה על יבין מלך-כנען עד אשר הכריתו את יבין מלך-כנען:

(1 רש"י שמות יח א יתרו -שבע שמות נקראו לוב רעואל, יתר, יתרו, חובב, חבר, קיני, פוטיאל

רש"י שמות יח כז וילך לו אל ארצו - לגייר בני משפחתו

(2 מלבי"ם שופטים פרק ד

הנה מהרי"א שאל פה איך עשתה יעל כדבר הרע הזה להרוג את סיסרא אחר ששלום בינו ובין בית בעלה ובא לביתה, וזה נגד חוקי המדינות. ואני אומר כפי שטתו, הנה השלום שבין יבין ובית חבר היה שלום כולל עם בני קיני השוכנים במדבר יהודה, שעז"א ובין בית חבר הקיני, ועתה שנפרד חבר מאת אחיו ונטה אהלו בין ב"י, אין עליו חיוב הברית של בני קיני, כי נפרד מהם. והטעם הב' כמ"ש מהרי"א שנס אל אהל יעל, והאשה פטורה מעניני המדיניות, והיא עשתה זאת לא בעלה. אולם לא הוצרכנו לכ"ז אחרי היו בית חבר מבני ישראל, ואיך לא יריבו ריב עמם ואלהיהם:

(3 שופטים ה: אונתשר דבורה וברק בן-אבינעם ביום ההוא לאמר:

ב בַּפְּרָע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנַדֵּב עִם בְּרָכוֹ יְהוָה:

מלבים: אמרה בעת שישראל פרוע, אם מצד שפרעו מוסר, אם מצד חולשתם (כמו שאמר כי פרוע העם) עד שהוא פרוע פרעות הרבה, אז בהתנדב עם. אם ימצא עם מתנדבים לעשות חיל, אין זה ענין טבעי רק אלהי, ולכן ברכו ה' כי מידו היתה זאת

ג שִׁמְעוּ מַלְכִים הַאֲזִינוּ רְזָנִים אֲנֹכִי לַיהוָה אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמְּרָ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

מלבים... אתם מלכים, אל תחשבו שהיה זה דבר טבעי, כי אנכי לה' אנכי אשירה. אנכי איחס נצחון זה לה' ולו אשירה

יב: עוֹרֵי עוֹרֵל דְּבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי דְּבָרֵי־שִׁיר קוּם בְּרַק וְשִׁבָּה שְׂבִינָה בְּרֹאֲבֵינָעִם:

מלבים **עורי עורי**: בזכר גודל הנס הזה **קום ברק ושבבה**: כי לא הוצרך להלחם רק לשלול שלל האויב, רצה לומר דבורה וברק לא עשו מאומה, רק דבורה בשיר וברק לשבי ולשלל.

(4 שופטים ה' כג- כז תברך מנשים יעל אשת חַבְרָה הקיני מנשים באהל תברך

: מים שאל חלב נתנה בספל אדירים הקריכה חמאה

(יָדָה לַיְתֵד תְּשַׁלְּחָנָה וַיִּמְיְנָה לְהַלְמוֹת עֲמָלִים וְהִלְמָה סִסְרָא מְחַקָּה רֹאשׁוֹ וּמְחַצָּה וְחִלְפָה רַקְתּוֹ

בֵּין רְגְלֶיהָ פָּרַע נָפַל שָׁכַב בֵּין רְגְלֶיהָ פָּרַע נָפַל בְּאֲשֶׁר פָּרַע שָׁם נָפַל שְׂדוּד:

נזיר כג:

אמר ר"נ בר יצחק: גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה... אלא אימא: כמצוה שלא לשמה, דכתיב: תבורך מנשים יעל אשת חבר הקני מנשים באהל תבורך, מאן נשים שבאהל? שרה, רבקה, רחל ולאה. א"ר יוחנן: שבע בעילות בעל אותו רשע באותה שעה, שנאמר: דבין רגליה כרע נפל שכב וגו'. והא קא מתהניא מבעילה דיליה! א"ר יוחנן: כל טובתו של רשעים אינה אלא רעה אצל צדיקים, שנאמר: ההשמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע, בשלמא רע - שפיר, אלא טוב אמאי לא? אלא לאו ש"מ: טובתו רעה היא, ש"מ.

(5 ויקרא רבה כג שלשה הם שברחו מן העבירה ושתף הקב"ה שמו עמהם... יעל מנין שנאמר... אמר ריש לקיש חזרנו על כל המקרא ולא מציינו כלי ששמו שמיכה ומהו שמיכה שמי כה שמי מעיד עליה שלא נגע בה אותו רשע

(6 שו"ת משיב דבר ב: ט, מכ"מ מחשב שהוא עבירה לשמה היינו לשם מצוה ויקבל שכרה, וכדאיתא בנזיר (כ"ג) גדולה עבירה לשמה וכו', וע"ז יש שני תנאים תנאי הראשון שלא יהנה מאותה עבירה כלל, וכדאיתא שם גבי יעל שנשתבחה במה שעשתה עבירה לשמה ומקשה והא קא מתהני מעבירה וכו', אלמא דאע"ג שהיתה רשאה לעשות עבירה משום פקו"נ דישאל, מכ"מ אם היתה נהנה /נהנית/ מעבירה זו, לא נשתבחה כלל, דאסור ליהנות מעבירה לשמה. תנאי השני שיש לחשוב אם כדאי עבירה זו דמחלוקת או רדיפה לגבי מצוה זו שמחשב שיעלה ע"י מזה, וזהו דברי חז"ל המושלים ביצרם, היינו שאין להם שום הנאה במה שעושה עבירה זו לשמה, ואח"כ באו חשבונו ש"ע הפסד מצוה שיגיע עי"ז נגד שכרה שיקבל מזה המצוה, ויכול להיות שההפסד שיגיע עי"ז רבה על שכרה, ושכר עבירה לשמה שמכוין נגד הפסדה שיגיע אח"כ